

บทที่ 3

ระเบียบวิธีในการศึกษา

วิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคของพนักงานสอบสวนในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตริ ประกอบกับมาตรา 134/2” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีขั้นตอนในการดำเนินการศึกษาวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Study) โดยการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ เช่น หนังสือ บทความในวารสาร เอกสารทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ ประมวลกฎหมาย ระเบียบคำสั่งที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น เพื่อนำมาอ้างอิงประกอบการศึกษา

2. การศึกษาข้อมูลจากภาคสนาม (Field Study) ได้แก่

2.1 การศึกษาเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มเป้าหมายคือพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของพนักงานสอบสวนในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตริ ประกอบกับมาตรา 134/2

2.2 การศึกษาเชิงคุณภาพ เป็นการศึกษาโดยการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์พนักงานสอบสวนเชิงลึก (In-depth Interview) จากพนักงานสอบสวนที่มีประสบการณ์ในการสอบสวนเป็นระยะเวลานานและทำงานเกี่ยวข้องกับการสอบสวนปากคำเด็กและเยาวชนจำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการสำรวจความคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก

1. แบบสอบถาม

ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการหาข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์ โดยสร้างแบบสอบถามจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทางเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และบางส่วนจากความเห็นของผู้ศึกษา เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่จะศึกษา แล้วนำไปทดลองใช้กับพนักงานสอบสวนในกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 เพื่อนำมาหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม (reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha-Coefficient) จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเชื่อมั่นไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดในการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิด (Close-ended Questionnaires) ให้เลือกตอบ และคำถามประเภทปลายเปิด (Open-ended Questionnaires) ให้ตอบอิสระ ซึ่งแบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรที่ศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ อายุที่รับราชการ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานสอบสวน ระดับตำแหน่ง เป็นคำถามปลายเปิดแบบให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของพนักงานสอบสวนในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตรี ประกอบกับ มาตรา 134/2 ในด้านการติดต่อประสานงาน ด้านการร่วมสอบสวนปากคำ ด้านความพร้อมของสหวิชาชีพ ด้านความเหมาะสมของสถานที่ในการสอบสวนปากคำ ด้านการบันทึกภาพและเสียง ด้านความเหมาะสมของสถานที่ในการชี้ตัวผู้ต้องหา

ลักษณะของคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบในลักษณะประเมินค่าเป็น 5 ระดับ ซึ่งปรับมาจากมาตรวัดแบบประเมินค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 เป็นคำถามที่ใช้ในการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการแก้ไข ปัญหาอุปสรรคในการสอบสวนร่วมกับสหวิชาชีพ โดยประกอบด้วยคำถามประเภทปลายเปิดให้ตอบอิสระ 3 ข้อ

2. แบบสัมภาษณ์

ผู้ศึกษาดังประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์ 3 ประเด็น คือ

1. สภาพการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตริ ประกอบกับมาตรา 134/2 ของพนักงานสอบสวน
2. สภาพ และข้อจำกัด/ปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตริ ประกอบกับมาตรา 134/2
3. ข้อเสนอแนะแนวทางในแก้ไขปัญหาและอุปสรรคจากการที่พนักงานสอบสวนในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตริ ประกอบกับมาตรา 134/2

ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ด้วยการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) 3 คน ที่อยู่ในสถานีตำรวจที่มีวิธีปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตริ ประกอบกับมาตรา 134/2 อยู่ในระดับที่ดีมาก ดี และพอใช้ ซึ่งมีความรู้ความเข้าใจและเคยผ่านกระบวนการสอบสวนปากคำเด็กและเยาวชนร่วมกับสหวิชาชีพ ซึ่งกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตริ ประกอบกับมาตรา 134/2
2. เคยผ่านกระบวนการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตริ ประกอบกับมาตรา 134/2 มาเป็นระยะเวลาานาน

การทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม

ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร ผู้ศึกษา ทดสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ คือ

1. ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา ความเข้าใจและการใช้ภาษา โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามจะนำแบบสอบถามไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรเป้าหมาย คือ พนักงานสอบสวนที่ไม่ได้อยู่ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 จำนวน 30 นาย

3. นำค่าที่ได้จากแบบสอบถามมาทำการทดสอบความน่าเชื่อถือของเนื้อหา มาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (Alpha Coefficient) ของคอนนาค (Cronbach) โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{n}{n-1} \sqrt{\frac{1-(si^2)}{(sx^2)}}$$

เมื่อ α	=	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาหรือค่าความเชื่อมั่น
N	=	จำนวนข้อความ
si^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ
sx^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น 0.88 แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นนำมาใช้ในการเก็บข้อมูลในขั้นตอนการศึกษาต่อไป

ประชากรที่ใช้ศึกษา

กลุ่มประชากร คือ พนักงานสอบสวนของสถานีตำรวจ ในกองบัญชาการตำรวจนครบาล ได้แก่ พนักงานสอบสวนระดับ สัญญาบัตร 1 สัญญาบัตร 2 และสัญญาบัตร 3 ทั้งหมดที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 รวม 11 สถานี เป็นจำนวนทั้งสิ้น 155 คน

ตารางที่ 3.1
จำนวนพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7
ที่ปฏิบัติงานในสถานีตำรวจ

สถานีตำรวจ	พนักงานสอบสวนที่ปฏิบัติงานในสถานีตำรวจ ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7			
	พงส. (สบ 1)	พงส. (สบ 2)	พงส. (สบ 3)	รวม
บางพลัด	17	2	2	21
บางยี่ขัน	12	5	4	21
บางขุนนนท์	6	4	-	10
บางกอกน้อย	15	4	3	22
บางกอกใหญ่	9	3	2	14
บางเสาธง	8	2	-	10
ท่าพระ	10	3	1	14
ตลิ่งชัน	10	6	6	22
ธรรมศาลา	3	3	4	10
ศาลาแดง	2	2	2	6
บวรมงคล	2	1	2	5
รวม	94	37	24	<u>155</u>

(สบ1) (สบ2) (สบ3) หมายถึง สัญญาบัตร 1 สัญญาบัตร 2 และสัญญาบัตร 3

(สบ3) มีตำแหน่งเทียบเท่า รองผู้กำกับการ

(สบ2) มีตำแหน่งเทียบเท่า สารวัตร

(สบ1) มีตำแหน่งเทียบเท่า รองสารวัตร

ที่มา: สถานภาพพนักงานสอบสวน (สบ 1-3) ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัยไปยังสถานีตำรวจในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 เพื่อเข้าทำการเก็บข้อมูลด้วยตัวเอง
2. การแจกแบบสอบถาม ผู้ศึกษาจะเข้าไปแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง และเปิดโอกาสให้พนักงานสอบสวนได้ใช้ดุลพินิจและความคิดเห็นอย่างอิสระในการตอบ โดยใช้เวลาประมาณ 1 สัปดาห์ จากนั้นผู้ศึกษาจะเดินทางไปรับแบบสอบถามคืนจากพนักงานสอบสวนในสถานีตำรวจต่าง ๆ ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 ด้วยตนเองใช้เวลารวบรวมประมาณ 10 วัน
3. เก็บรวบรวมแบบสอบถาม แล้วตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถาม คัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไว้เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์ทางสถิติ
4. ส่วนของการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้ศึกษาสอบถามผู้ถูกสัมภาษณ์ตามประเด็นต่าง ๆ ที่กำหนดเอาไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษารวบรวมแบบสอบถามและดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำมาวิเคราะห์
2. แจกแจงข้อมูลด้วยมือ (Manual Editing)
3. ประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window (Statistical Package For the Social Science Version X) และนำเสนอผลการศึกษารูปตารางประกอบการบรรยาย
4. เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถาม กำหนดดังนี้

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของพนักงานสอบสวนในการปฏิบัติหน้าที่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทวิ และมาตรา 133 ตี ประกอบกับมาตรา 134/2 ร่วมกับสหวิชาชีพในการสอบสวนปากคำเด็กและเยาวชน

ถ้าผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่า	มากที่สุด	จะให้	5 คะแนน
ถ้าผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่า	มาก	จะให้	4 คะแนน
ถ้าผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่า	ปานกลาง	จะให้	3 คะแนน
ถ้าผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่า	น้อย	จะให้	2 คะแนน
ถ้าผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่า	น้อยที่สุด	จะให้	1 คะแนน

5. ในส่วนการสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ใน 3 ลักษณะ คือ การตีความข้อมูล (Interpretation) การเปรียบเทียบข้อมูล (Constant Comparison) และการสังเคราะห์ข้อมูล (Data synthesis) สำหรับการเชื่อมโยงให้เป็นแบบแผนกระบวนการทางความคิดและสร้างเป็นแนวคิดสรุป (Conceptualization)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 1 ตอนที่ 2

1. การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage)

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{คะแนนคำตอบทั้งหมด}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

P แทนค่าร้อยละ

f แทนความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ

N แทนจำนวนประชากรทั้งหมด

2. การหาค่ามัธยฐานเลขคณิต (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

f แทน จำนวนความถี่ของคำตอบ

x แทน ค่าของน้ำหนักในแต่ละข้อ

N แทน จำนวนคำตอบทั้งหมด

3. การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

$$S.D. = \frac{\sum f(X - \bar{X})^2}{N - 1}$$

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

f แทน จำนวนความถี่ของคำตอบ

X แทน ค่าของน้ำหนักในแต่ละข้อ

N แทน จำนวนคำตอบทั้งหมด

เนื่องจากข้อมูลจากแบบสอบถามในตอนที่ 2 ต้องกำหนดเกณฑ์การแปลผล เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป จึงกำหนดเกณฑ์การแปลผลไว้ ดังนี้

การให้คะแนนในข้อมูลตอนที่ 2 เพื่อนำมาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ระดับปัญหาและอุปสรรค	ระดับคะแนน	เกณฑ์เฉลี่ยวัดระดับความคิดเห็น
มากที่สุด	5	4.21-5.00
มาก	4	3.41-4.20
ปานกลาง	3	2.61-3.40
น้อย	2	1.81-2.60
น้อยมาก	1	1.00-1.80

โดยกำหนดเกณฑ์เฉลี่ยวัดระดับความคิดเห็นใช้สูตรการหาค่าพิสัย (Range) ดังนี้

$$\text{สูตรการหาค่าพิสัยหรือช่วงคะแนน} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนช่วงต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{พิสัยหรือช่วงคะแนน} = \frac{5-1}{5} = 0.8$$

การนำเสนอผลการศึกษา

สำหรับผลการศึกษา ผู้ศึกษาจะใช้วิธีการนำเสนอในรูปแบบต่อไปนี้

1. การพรรณนาประกอบตารางแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละตัวที่สำคัญในการศึกษา

2. การบรรยายกรณีศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

โดยแบ่งออกเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา มุลเหตุจูงใจในการศึกษา วัตถุประสงค์ในการศึกษา ขอบเขตในการศึกษา นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา และ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา

บทที่ 4 ผลการศึกษาและการอภิปรายผลการศึกษา

บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ